Reuerentissimo Explicit plog. Incipit plog. eiusd
et omni karitatis
officio dignissimo. geroldo sac
palacij archidiacono. rabanus ui
lis seruorum dei seruus. in xpo sal.
Memini me in palatio uuan
gionum ciuitatis ostitutum tecum
habere sermonem de eminentia
scarum scripturarum. et de difficul
tate diuinarum hystoriarum. in qb
non solum p aliquanta loca. ppter ua
rietatem rerum et situm. puuntiarum
obscuro e sensus. quinetiam p tro
pos figurarum occulto e intellectus.
Et qui eodem tempe comentarios
in libros regum nup a nobis editos.
uenabili albato hiltwino tradi
deram. tu quidem paruitatem meam
exhortatus es. quatinus in libros
paralipomenon. atq; macha beorum comentari
os iuxta uestigia maiorum pari stu
dio adiderim. feci quantum potui.
et pouis libri expositionem ludu
wico regi editam dedi. sequentis u
tique scitatu tradendam reseruau
i. ut petitio tua non esset uana. neq;
haberes me suggillandum. qui nol
lem t rogatus conferre. qd alius
gratis contulerim. Proinde qui ta
fectum op habes. iutere eo sicut
decet seruum x eum comunione mul
torum. et qd solus impetrauerat. ad
plurimorum utilitatem puenire facias.
Deceto q; uolo scitatem tuam scire. qd
ipsum opus ido partim de diuina hysto
ria. partim de iosephi iudeorum hystori
ci traditione. partim u de aliarum gentium
hystoriis contexui. ut quia non tantum gen
tis iudee ac principum eius. s; et aliarum
gentium. similiter in ipso libro mentio fit.
ex multorum librorum collatione ueritas sac
hystorie pateat. et sensus narrationis
eius lectori lucidior fiat. Tu u siqd in
memoratu ope t gratum atq; utile inue
nis. largitori omnium bonorum inde gra
tias referas. siquid aut reprehensibile
in eo ee prspexeris. nre infirmitati q
impie deputes. et apud clementem iudicem
ueniam impetre nobis p sacras orationes
festines. sicq; optimo largitori dignum
honorem. et fragili opifici oportunum co
feres solatium. fraternitatem tuam diuina
maiestas. pspis successib pollentem. et eterne
beatitudinis gaudia. pmerentem. omni
tempe nri memorem conseruare dignetur.
Explicit plog. Incipiunt capla libri
i. De principio lib o machabeorum ubi primum machabeo
narrat de alexandro magno rege macedonum
pueris et. qui pr eum regnauerunt in diuersis lo
ii De antiocho epiphane rege syrie yasie. Ceis
qui suadentib uiris impios et israel. gentilium
ritum ostituit fieri iherosolimis. iii Ubi de
rex eunuc ihrlm. templum q; despoliat consentib
iudeis edicto regis ut sacificarent ydolis

iiij Qd pt h duob annis misit rex pncipem tributor
in ciuitates iuda qui eas uastauerat. ⁊ ppl'm diu
sa clade pemerat. v Qd antioch omi regno suo
mandauit ut eet ppls un. ⁊ reliquert un
quisq; lege sua. qui ⁊ ipse abhominandu ydo
lum desolatois statuit in templo di. un plu
res corrupti sacrificabant ydol. vi. De mata
thia ⁊ filijs ei. ⁊ lamtatoib ruine ppli ihrlm.
vii De eo qd minist regis psuaserit matathie ut
sacrificaret ydol. qd n fecit. s; intfecit iude
um eis sacrificante. viii Vbi iudei q n sacrifi
cauert ydol fugientes in desertu occisi st.
ix De eo qd matathias cu filijs suis occid psecu
tores. ⁊ aras ydolor subuertit. x Vbi matathi
as moriens ammonet filios suos ut defenderent
filios isrl. xi De eo qd surrexit iudas pt morte
matathie defende isrl. xii Vbi iudas occidit
apollonium ⁊ seron pncipe exercit syrie. xiii Vbi
antioch congregat exercitu sup iuda. ⁊ de ac
tib lysie quib destinauit in iudea ptolome
um. nicanore. ⁊ gorgia. ⁊ de uictoria iude q
habuit de eis. un conuersus cu suis ymnu do
canebat. xiiii Vbi ueniens lisias amic antio
chi. cu exercitu ad iudea ut debellaret ea.
s; do tribuente uictoria decessit in parte
iude. xv De eo qd iudas purificauit tem
plu. ⁊ ab immundicijs gentiu. ⁊ dedicatio
ne ipsi templi. xvi Vbi iudas debellauit
gentes uolentes pde isrl. ⁊ de timotheo du
ce eor. xvii Qd sym on expugnabat gentes
in galilea missus a iuda fratre suo. xviii Vbi iu
das cu frib; suis expugnabat castr timothei. ⁊

cepit ciuitates munitas. ⁊ ciuitatem
effron. ⁊ liberauit fres suos q fuerut
capti in galaditide. xix Vbi ioseph
⁊ azarias uoluert expugnare gentes
et uicti st. ⁊ u iudas expugnabat
filios esau. xx De morte antiochi
⁊ successioe filij ei. xxi De eo qd fili
antiochi mittit exercitu ad debellan
du iuda s; uincit. ⁊ pace finx se da
re. qua ctinuo dirupit. xxii De eo qd
audiuit lysias qd philipp que cstitu
erat rex antioch cu adhuc uiuet. ut
nutriret antiochu filiu suu ⁊ regna
ret. usurparet s regni negotia. ⁊ ido
ctr eu perrectus. dedit iudeis dextras

Explicuit cap lib pmu. Incipiunt ca. li. scdi.

i De eo qd demetrius q cognominat e
soter. occiso antiocho ⁊ lysia optinuit
regnu. ⁊ de alchimo ⁊ bachide. ⁊ mali
cia eor. ii Vbi scdo misit demetrius ni
canore ad debellandu iuda. aq supa
t q occis e. iii Vbi iudas mittit lega
tos roma copone cu eis pace ⁊ societa
tem. iiii De eo qd demetrius mittit ex
ercitu cu bachide ⁊ alchimo ad debel
landos iudeos. in q bello iudas in
terfectus e. v De uiris impijs
⁊ malicia bachidis pt obitu
iude. vi Vbi ionathas suscepit prin
cipatu. ⁊ expugnauit filios ambri
⁊ bachide. vii De eo qd alchim uolens
destruere templu obmutuit. ⁊ de

consilio p̄uo malignoꝝ atq; ꝓditiōe
viii Vbi supat̄ ē bachides a sym one ⁊ io
natha. & reddidit ei ionathas captiui
10 tatē pacē q; firmauit. ix De eo qd̄ a
lexander antiochi filiꝰ suscepit regnū.
q̄ ad ionatha mittēs eplas tradidit ei
obsides. x Vbi alexander petit auxi
liū ionathe aduersus demetriū. xi De eo
qd̄ demetrius filiꝰ demetrij. accep̄t regnū.
⁊ missū ab eo apolloniū expugnauit
ionathas. xii Vbi ionathas uen̄t ascha
lonā cū gl̄a. ⁊ mittit alexander ei fi
bulā aureā. ⁊ de ptolomeo rege. cū q̄
11 ionathas cōfirmauit amiciciā. xiii Vbi
trifon elegit regē antiochū filiū alex
andri. q̄ auxilio iudeoꝝ saluat̄ ꝑfid̄ ta
men extitit. xiiii Vbi ionathas pug
nauit cont̄ alienigenas ⁊ supabat eos.
xv De eo qd̄ ionathas legatos mittit ad ro
12 manos. ⁊ ad spaciatas ꝓ renouatiōe
amicicie ⁊ pacis. xvi De eo qd̄ iona
thas p̄ncipes demetrij cū exercitu fu
gat. xvii Vbi trifon absume uolens
regnū antiochi. dolo egit cū ionatha
quē aput ptolomaidā ꝯcludit.
13 xviii Vbi symonē loco fr̄is eiꝰ ex
ercitꝰ ducē cōstituit. q̄ sup̄ sepul
chra pat̄s ⁊ fr̄m memoriale cō
strux̄. xviiii De eo qd̄ trifon occidit an
tiochū ⁊ regnauit ꝓ eo. ⁊ qd̄ demetriꝰ
rex pacē fecit cū symone. ⁊ t̄buta ei
19 dimisit. xx Vbi symon expugnās

gazam ⁊ exorat̄ dext̄s eis dedit. ⁊ filiū su
um ꝯstituit ducē. xxi De sublimitate ⁊
14 potentia symonis. ⁊ q̄ete t̄re temporib̄ ip
sius. xxiii Resc̄pta pacis a sparciatis ad sy
monē. ⁊ qd̄ symon numeniū romā cū cli
peo aureo misit ad statuendā cū eis soci
etatē. cui resc̄pta ī tabul̄ ereis id̄e nume
niꝰ retulit. xxiiii Vbi antiochus numeniꝰ filiꝰ demetrij
rupta pace mittit cendebeū ad debellandū
iudā. xxv Vbi symon mittit duos filios su
os ad expugnandū cendebeū ducē ptolomei
xxvi Vbi ptolomeꝰ filiꝰ abobi occidit symonē cū
filijs suis in cōuiuio. ⁊ iohes filiꝰ symonis
15 occid̄ eos q̄ uenerūt ad se missi a ptolomeo
ut ꝑderēt eū. xxvii Desc̄ptio eoꝝ q̄ p̄t iohem
in iudea usq; ad captiuitatē romanū reg
nū tenuerūt Explicuit cap̄ li. scd̄i. In
1 De p̄ncipio sequentis lib̄ cipiūt ca. li. t̄cij
ū iudei iherosolimitani salutē mandāt il
lis qui fuerūt in egypto iudeis. ii De eo qd̄ oc
cisus ē antiochꝰ rex in tēplo nane cū hijs
2 q̄ secū erāt. iii De igne sacrificij q̄ fuit ab
scondit̄ in puteo. ⁊ archa d̄i inclusa ab ihe
3 remia. iiii Vbi symon ꝓdit apollonio do
na tēpli d̄i ⁊ mittit̄ elyodorꝰ ad auferen
da ea. q̄ statī correptꝰ a dn̄o. s; ꝑ onye pon
4 tificis p̄ces restaurat̄. reuersus ē ad regem.
v Q̄m subantiocho q̄ appellat̄ nobil̄ iasone
mediante ritꝰ gentil̄ in iherosolimā int̄
2 ductꝰ ē. ⁊ de seditiōe iasonis ⁊ menelai fr̄is
eiꝰ. ⁊ de morte amboꝝ. vi De signis celesti
bus aput iherosolimā ostensis regnan

te p̄dicto antiocho rege. vii De p̄secutiōe an
tiochi ī iudeos exorta. ⁊ de p̄ncipio actuū iu
de. viii De passiōe eleazari ⁊ vii. frēm. ix De
eo qd̄ philipp⁹ ad ptolomeū ducē celes syrie. ⁊
fenicis scripsit. ut auxiliū ferret regis auxi negocijs
lijs. q̄ statim nicanorē ⁊ gorgiā in iudeā mi
sit. x Ubi iudas adūsarioꝝ supauit exercit⁹.
⁊ epicinia egit in ihrl̄m. xi Ubi antioch⁹ rex
aput persipolim uict⁹ turpit⁹ fugit d̄ p̄sid.
⁊ plaga digna a d̄o p̄cussus. extremā diem
clausit. xii De eo qd̄ eupator p̄t patrē suū antioch⁹
antiochū nobilem regnauit. xiii Bellū iu
de ꝯt̄ gorgiā quē ipē supauit. ⁊ de p̄ditori
b⁹ iudeis q̄ ex parte symonis fuerūt occisis.
xiiii Ubi timotheus supat⁹ effugat⁹ ē. ⁊ ad extre
mū latitās occisus. xv De eo qd̄ lysias im
pugnās iudeos supat⁹ a iuda. xvi De pactiōi
bus lysie ⁊ regis antiochi ⁊ iudeoꝝ romanoꝝ cū iudeis roma
nis. xvii De ioppitaꝝ dolo ⁊ iamnitaꝝ.
xix De ꝯuentiōe iude cū gente arabū. xix De
pugna ducū iude ꝯt̄ timotheū. xx De p̄lijs
iude machabei adūs⁹ effronitas ⁊ scitopoli
tas. xxi Ubi cū gorgia pugnauit iudas ꝗ
ipso p̄fugā euadente exercitū. xxii Ubi occi
si sūt iuditio d̄i qui dolo furati s̄. ⁊ d̄ oblatiōe
q̄ iudas iussit offerri p̄ eis. xxiii Ubi antio
chus uen̄t ī iudeā neq̄orē se iudis ostensur⁹
xx De alchimo p̄fanissimo p̄ditore q̄ uen̄t ad de
metū regē accusās iudeos. ⁊ d̄ nicanore q̄
uerū in iudeā miss⁹ ibi interiit. xxv De
rario p̄bro q̄m ꝯstant̄ se t̄didit morti.
xxvi De uisiōe que apparuit ip̄is temporib;

iude. xxvii De eo qd̄ int̄fecto nicano
cōmuni ꝯsilio decreuerūt iudei t̄ciā
decimā m̄sis adar om̄i tēpe habere
sollempnē. Expl̄ ca. Incipit expo
sitio Rabani Mauri
ī librū machabeoꝝ.

Et factū ē postq̄ per
cussit alexander phi
lippi macedo. q̄ prim⁹
regnauit in grecia. egressus de t̄
ra cetim. dariū regem p̄saꝝ atq;
medoꝝ. constituit p̄lia multa.
ꝗ omniū optinuit munitiōes.
et int̄fecit reges t̄re. ꝗ p̄transiit
usq; ad fines t̄re. et accepit spolia
multitudinis gentiū. et siluit t̄
ra in cōspectu ei⁹. Initiū libri
machabeoꝝ simile ē p̄ncipio li
bri ezechielis p̄phe. ubi scriptū
est. ꝗ factū est in t̄cesimo anno
in quarto m̄se. ⁊ c̄. Unde p̄mū
nobis questio orit̄. cur is q̄ nich̄
adhuc dixat̄. ita exorsus ē dicēs.
Et factū ē postq̄ percussit alex
ander. ⁊ rel̄. Q̄. namq; sermo
coniunctiōis ē. et scim⁹ q̄ non
ꝯiungit̄ sermo subsequēs. nisi
sermoni p̄cedenti. Qui ḡ nich̄
dixerat̄. cur dicit et factū ē.
cū nō sit sermo cui hoc qd̄ incip̄
subiungat̄. Qua in re intuen
dū est. quia sicut nos corporalia